

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصل چهارم

بررسی وضعیت محیط داخلی و بین المللی ایران و عراق

• وضعیت سیاسی ... جمهوری اسلامی در
آستانه جنگ

• وضعیت سیاسی ... رژیم بعث عراق در آستانه
جنگ

• نقش نظام بین الملل شامل کشورهای منطقه ،
فرامنطقه و سازمان های بین المللی در وقوع
جنگ

وضعیت نظام جمهوری اسلامی ایران در آستانه جنگ تحمیلی

- **الف - وضعیت سیاسی - امنیتی :**
- اختلاف و درگیری شدید بین گروه های سیاسی معاند و معارض با حکومت.
- اقدامات تروریستی گروه های ضد نظام اسلامی.
- مداخله قدرت های استکباری به منظور جلوگیری از استقرار نظام اسلامی.
- نا امنی و بحران های منطقه ای و قومی خصوصا در کردستان و...

شهریور ۱۳۹۱

پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس

آیت الله شهید
مطهری و آیت
الله شهید مدنی
بدستان معاندان
کوردلان به
شهادت رسیدند.

• ب - وضعیت اقتصادی :

• بلوکه شدن دارایی های ایران در بانک های امریکا

• تحریم اقتصادی

• اختلال در صنعت کشور

• کاهش صادرات نفت

• ج - وضعیت نظامی :

- پاکسازی و فرار بعضی از سران نظامی و وابسته به رژیم پهلوی.
- کاهش استعداد نیروی انسانی ارتش.
- تصمیم دولت موقت مبنی بر انتقال کارکنان نظامی به محل سکونت.
- تقلیل خدمت سربازی از ۲۴ به ۱۸ ماه
- درگیری شدید سپاه با بحران های داخلی کشور

وضعیت رژیم بعث عراق در آستانه جنگ

- وضعیت سیاسی :

- حاکمیت مطلق حزب بعث در عراق

- صدام حسین دیکتاتور مطلق

- وضعیت اقتصادی :

- تولید روزانه ۵/۲ میلیون بشکه در روز

- ارزش هر ۱۰۰ دینار مطابق با ۳۳۸ دلار در سال ۱۳۵۸

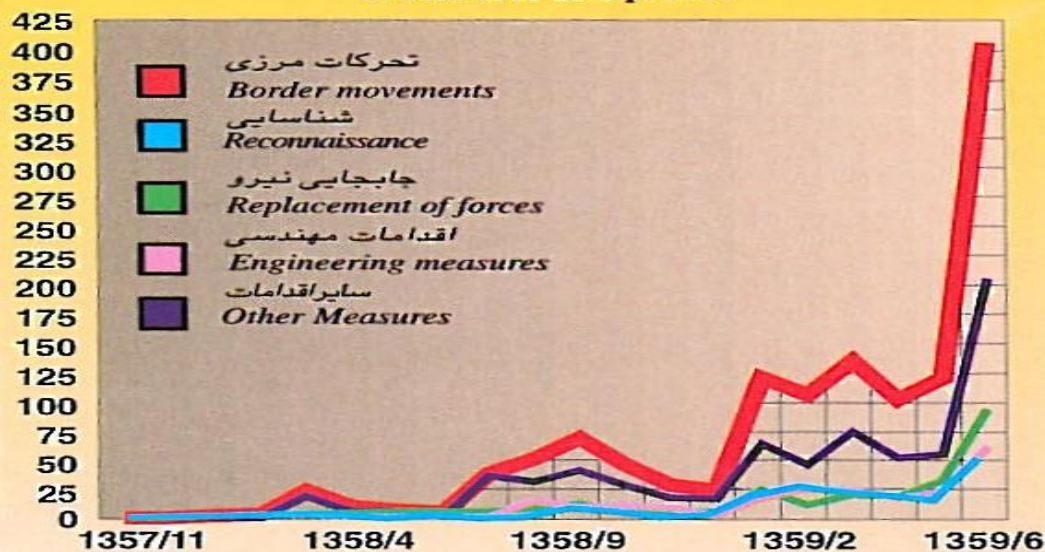
وضعیت رژیم بعثی عراق در آستانه جنگ (نظامی)

- انعقاد قراردادهای متعدد نظامی با شوروی براساس پیمان دوستی ۱۵ ساله که در سال ۱۹۷۲ بین دو کشور به امضا رسیده بود، و خریدهای کلان تسلیحاتی از کشورهای مختلف از جمله فرانسه، ایتالیا و انگلستان
- نوسازی و بازسازی نیروی هوایی عراق با هواپیماهای فرانسوی (میراژ) و هلی کوپترهای فرانسوی
- خرید ۶ میلیارد دلاری تجهیزات از ۱۵ کشور جهان و افزایش بودجه ارتش به میزان ۶۳٪
- سازماندهی ارتش و گسترش آن در مناطق مرزی.

تهاجم عراق در طول مرز از تاريخ اول اسفند ۱۳۵۷ تا ۳۰ شهريور ۱۳۵۹

مرزی	تحرکات	عملیات	یگان تهاجم کننده
۱۹۱۷	۱۲۲۹	۶۸۸	زمینی
۲۷۴	۲۲	۲۵۲	هوایی
۶۶	۲۲	۴۴	دریایی
۲۲۵۷	۱۲۷۳	۹۸۴	جمع

The border movements of Iraqi Army
11 Feb. 1979 to Sep. 1980

تلفات انسانی خودی توسط
رژیم بعث عراق قبل از
شروع جنگ در پنج استان
مرزى همجوار با عراق
(خوزستان، ایلام، کرمانشاه،
کردستان و آذربایجان غربی)

جمع کل

اسیر

مجروح

شهید

۵۱۲۲

۶۹۱

۲۷۷۵

۱۶۵۶

مقایسه تطبیقی وضعیت دو کشور در آستانه جنگ

- ایران در حال استقرار حاکمیت و عراق در حال تحکیم قدرت
- ایران درگیر گروه های تروریسم داخلی و عراق سرکوب مخالفان بدون نگرانی از اوضاع سیاسی داخلی
- ایران دچار بلامتکلیفی در روابط خارجی و عراق در حال توسعه و تحکیم روابط خارجی
- امنیت داخلی ایران با مشکلات جدی در حالی که عراق با قدرت متمرکز و استبداد در وضعیت مناسب

نقش نظام بین الملل در وقوع جنگ

• کشورهای منطقه :

• حمایت همه جانبه سران کشورهای عربی از صدام حسین
در کنفرانس طائف عربستان.

• حمایت اردن در واگذاری بندر و مسیر تدارکاتی به
عراق.

• حمایت مصر و سودان در واگذاری نیروی انسانی.

• حمایت مالی کویت و عربستان و...

- کشورهای فرامنطقه ای :
- بلوک غرب با محوریت امریکا :
- اشغال سفارت رژیم اشغالگر قدس در ایران.
- تسخیر لانه جاسوسی (سفارت) امریکا.
- چراغ سبز امریکا با ملاقات صدام و برژینسکی.
- بلوک شرق با محوریت شوروی :
- مخالفت ج.ا.ا. با اشغال افغانستان توسط شوروی
- مشارکت شوروی و اروپای شرقی در تجهیز و ارسال سلاح و مهمات به عراق.

پایان فصل ۴

تهیه و تنظیم:
پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس
www.dsrc.ir